

## RESERAPPORT KROATIEN 10/4-17/4 2004

Under påsklovet tog jag och min flickvän ett billigt flyg till Split en vecka, i första hand för att koppla av och äta god mat, men jag passade på att titta på lite fåglar under tiden. Den ursprungliga planen var att tillbringa ett par dagar i Split, åka ut till ön Vis i pärlbandet av öar utanför Split, för att sen ta bussen fram och tillbaka till Sarajevo. Vi hade otur med vädret, regn till och från och knappt 15 grader, vilket gjorde det svårt att bege sig ut på några längre naturvandringar. Den 14:e började solen skina, vilket gjorde att vi bytte Sarajevo-resan mot en annan ö, Hvar.

Södra Kroatien är väldigt lättrest. De allra flesta kan engelska eller tyska, kommunikationerna mellan städer och öar fungerar bra. Det billigaste sättet att bo är att fråga i turistbyråerna efter rum eller lägenheter att hyra. Det är ett kul sätt att lära känna folk. Så här tidigt på säsongen kröp priserna ner mot 150-200 kuna för ett dubbelrum (200-250 kr).

### Split 10-11/4

Split har inom gångavstånd ett större grönområde, halvön Marjan med en kulle på ett hundratal meter. Här sågs inga överraskande arter: gott om *gulhämpling*, *turkduva* och *svarthätta*. I hamnen sågs *medelhavstrut*, ett par *skrattnåsar* och *fisktärna*. Om du hör steglits är det med högsta sannolikhet från en balkong. Varenda Split-bo verkar ha sin egen steglits i en bur på balkongen.

Det lär finnas ett ställe i närheten av Split, för de som har tillgång till bil, som jag inte hade möjlighet att besöka. Kör mot Reijk på E65 och följ de bruna skyltarna mot Klis. Här finns en enorm brant där man ska kunna se murkrypare, klippnötväcka och klippsvala.

### Vis 11/4-15/4

Öarna utanför Split är fantastiska, med underbara små medeltida städer. De är lätta att ta sig till och har varierande miljöer, mestadels tallskog på kalkstensbranter, men också vinodlingar på slätter.

Vis är en hög ö längst ut i Adriatiska havet, högsta punkten är 587 meter över havet. Ön länge varit avstängd av militären, och därför är turistslitaget mycket mindre här än på de andra öarna. På ön finns två byar, den större Vis på östra sidan och fiskebyn Komiže på västra, båda gamla med venetiansk arkitektur med vindlande gränder.

I fågelväg lär det finnas gott om eleonorafalk, men den verkade inte ha dykt upp ännu. Detsamma för flertalet fågelarter, som svarthuvad sparv, blek tornseglare och alpseglare, som alla lär vara lättседda här. Däremot var det gott om flera flyttfåglar som normalt inte ses här. Den stora överraskningen var *rostgumpsvala*, direkt vanlig. Helt oväntat, enligt kartorna i fågelboken.

I apelsinträdgården utanför rummet fanns mycket flyttfåglar: *gulärla* med både *cinereocapilla*- och *feldegg*-karaktärer, gott om *svartvit flugsnappare*, *buskskvätta*, *trädpiplärka*, *sädesärla*, *rödstjärt*, enormt mycket *svarthätta* och en ensam *rörsångare*. Dessutom *grönsiska*, *gulhämpling*, *grönfink* och *hus-*, *ladu-* och *rostgumpsvala*. Jag sökte igenom gråsparvarna för att eventuellt hitta spansk sparv, som lär finnas här, men upptäckte bara en gråsparvshanne med *italiae*-karaktärer. I de gamla kvarteren, Kut, satt *blåtrast* och sjöng på en av kyrkspiorna och *härfågel* flög omkring mellan trädgårdarna. Nere i hamnen *medelhavstrut* och en enstaka *toppskarv* och *drillsnäppa*. Runt om stan fanns gott om *sammetshatta*, en enstaka *mästersångare* ut mot det avhuggna engelska tornet, och likaså en enstaka *sydnäktergal* nära den lokala vinindustrin. Efter mörkrets inbrott hoar minst ett *dvärguvpar*, först hanens lite mörkare, några sekunder senare honans ljusare.

Komiže ligger mer dramatiskt och öppet, vid foten av det högsta berget. Det är här, på den gamla Vis-Komiževägen som eleonorafalk ska vara lätt att se. Men som sagt, det verkade vara för tidigt på året. Däremot *eksångare*, *medelhavstenskvätta*, *törnsångare*, rätt många *härfåglar*, *ormvråk* och *tornfalk*.

Hela södra sidan är plattare, med odlingslandskap och vingårdar. En hastig genomresa med vespa producerade ett par *tofslärkor* och *medelhavstenskvätta*. Här kan man säkert hitta flera spännande arter.

## Hvar 15/4-17/4

På onsdagen hade vädret plötsligt blivit mycket bättre, sol och 20 grader. Den planerade bussresan till Sarajevo ställdes in till förmån för ytterligare en ö i solen. För att åka vidare från Vis måste man, i alla fall i början på säsongen, in till Split för att byta båt. Resan tar en och en halv timme med en snabb och behaglig katamaran. På vägen in sågs sammanlagt fem *gulnäbbade liror*, ganska nära land och på bra obshåll.

Hvar är större och mer turistifierat än Vis, men fortfarande finns mycket häftig natur och ursprunglig känsla i stan. Ett hundratal meter över byn syns ett fort, som i princip alla storriken haft som försvarsställning. Här sågs i princip samma arter som på Vis, med undantag av att här fanns *tornseglare*, *talgoxe*, *koltrast* och *häcksparv*, vilka alla saknades på Vis. På kvällen/natten hördes uppmot fyra olika *dvärguvar*.

## Artlista

|                       |                                                                                            |
|-----------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Fasan</b>          | vanlig på Vis                                                                              |
| <b>Gulnäbbad lira</b> | från båtturen Vis-Split, upp till 5 ex, relativt nära land                                 |
| <b>Toppskarv</b>      | ett par ex i hamnen i Vis och Hvar                                                         |
| <b>Ormvråk</b>        | 2 ex, Vis                                                                                  |
| <b>Tornfalk</b>       | 2 ex, Vis                                                                                  |
| <b>Drillsnäppa</b>    | Split hamn, Hvar och Vis                                                                   |
| <b>Medelhavstrut</b>  | allmän                                                                                     |
| <b>Skrattmå</b>       | Split hamn                                                                                 |
| <b>Tamduva</b>        | allmän                                                                                     |
| <b>Turkduva</b>       | synnerligen allmän                                                                         |
| <b>Dvärguv</b>        | minst 2 ex i Vis, upp till 4 i Hvar                                                        |
| <b>Tornseglare</b>    | allmän, men sågs inte på Vis. Nyanländ på Hvar?                                            |
| <b>Härfågel</b>       | flera ex i Komiže och i Vis, samt i Hvar.                                                  |
| <b>Tofslärka</b>      | ett par ex på vinodlingarna på södra Vis 14/4                                              |
| <b>Backsvala</b>      | ett ex Vis 14/4                                                                            |
| <b>Ladusvala</b>      | allmän                                                                                     |
| <b>Rostgumpsvala</b>  | påfallande vanlig, sedd dagligen på Vis, upp till 3-4 ex samtidigt. Dessutom på Hvar 15/4. |
| <b>Hussvala</b>       | allmän                                                                                     |
| <b>Trädpiplärka</b>   | flera ex i Vis                                                                             |
| <b>Gulärta</b>        | upp till tio ex i och omkring Vis. Vissa hade cinereocapilla-drag, andra feldegg.          |
| <b>Sädesärta</b>      | ett par ex i Vis                                                                           |
| <b>Sydnäktergal</b>   | ett ex i snåren vid "vinfabriken" i Vis.                                                   |
| <b>Rödstjärt</b>      | 3-4 ex Vis                                                                                 |
| <b>Buskskvätta</b>    | ett ex Vis                                                                                 |

|                              |                                                                                   |
|------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Medelhavsstenskvätta</b>  | ett ex Komiže, flera på södra Vis                                                 |
| <b>Blåtrast</b>              | ett ex Vis, sjungande från en av stadens vackra kyrkspiror.                       |
| <b>Koltrast</b>              | allmän, ej på Vis                                                                 |
| <b>Eksångare</b>             | ett ex Komiže                                                                     |
| <b>Mästersångare</b>         | ett ex på väg mot det engelska tornet i Vis                                       |
| <b>Svarthätta</b>            | mycket allmän, i princip i varje form av växtlighet, från palmer till apelsinträd |
| <b>Sammetshätta</b>          | allmän varhelst det finns törniga buskar och snår                                 |
| <b>Törnsångare</b>           | ett ex Komiže                                                                     |
| <b>Svartvit flugsnappare</b> | mycket allmän, både hanar och honor, i snart sagt varje miljö                     |
| <b>Talgoxe</b>               | allmän, ej på Vis                                                                 |
| <b>Kråka</b>                 | allmän                                                                            |
| <b>Korp</b>                  | 3-4 ex på Vis och Hvar                                                            |
| <b>Gråsparv</b>              | allmän, varav minst ett ex på Vis med italiae-drag.                               |
| <b>Bofink</b>                | allmän                                                                            |
| <b>Gulhämling</b>            | allmän, framför allt i Split                                                      |
| <b>Grönfink</b>              | allmän                                                                            |
| <b>Grönsiska</b>             | ett ex Vis                                                                        |
| <b>Hämling</b>               | en flock på 10 ex strax utanför Vis                                               |
| <b>Häcksparv</b>             | allmän på Hvar, i odlingarna strax utanför byn och uppe vid Kastelet. Ej på Vis   |

Gustav Asplund  
Vallfartsvägen 2  
126 48 Hägersten  
gustavasplund@yahoo.se